

LR
WM
OJ
HY

ADVIESCOMMISSIE VOOR VREEMDELINGENZAKEN	
Datum:	20-12-2016
Ek. Verz.	
Nummer:	ADV-010
CSJ:	

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Adviescollege voor Vreemdelingenzaken
T.a.v. Dhr. mr. J.N.M. Richelle
Postbus 20301
2500 EH S GRAVENHAGE

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Mw. C.T. Logger

Onze referentie
2016-0000271985

Datum **19 DEC. 2016**
Betreft Adviesaanvraag Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

Geachte heer Richelle,

Hierbij bied ik u aan ter consultatie het voorstel tot wijziging van het Besluit inburgering in verband met de toevoeging van het participatieverklaringstraject aan het inburgeringsexamen en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding.

Deze wijziging vloeit voort uit het voorstel van wet tot wijziging van de Wet inburgering dat op 24 oktober 2016 is aangeboden aan de Tweede Kamer.¹

Ik hecht aan de inbreng van het Adviescollege voor Vreemdelingenzaken en ontvang uw reactie op het ontwerpbesluit graag zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen zes weken na dagtekening van deze brief. Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Dit ontwerpbesluit zal tevens via internet ter consultatie worden aangeboden.

Hoogachtend,
de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

¹ Kamerstukken II, 2016-2017, 34 584, nr. 2

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Ontwerpbesluit van [[]]

tot wijziging van het Besluit inburgering en enkele andere besluiten in verband met het toevoegen van het onderdeel participatieverklaring aan het inburgeringsexamen en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [[Datum openlaten]], nr. [[nr invullen]];

Gelet op de artikelen 8, 12a, tweede lid, en 18, derde lid, van de Wet inburgering, 18b, twaalfde lid, van de Participatiewet, en 16, tweede lid, 16a, tweede lid, 21, zesde lid, en 34, tweede lid, van de Vreemdelingenwet 2000;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [niet invullen],,

HEBBen GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Artikel I Besluit inburgering

Het Besluit inburgering wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2.4 wordt onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid een lid ingevoegd, luidende:

3. Van de verplichting om het participatieverklaringstraject af te ronden, is vrijgesteld de inburgeringsplichtige die beschikt over het certificaat, bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Wet inburgering nieuwkomers.

B

In artikel 2.8, eerste lid, wordt 'artikel 6, eerste lid, onderdeel a' vervangen door: artikel 6, eerste lid.

C

Artikel 2.8b, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. 'artikel 6, eerste lid, onderdeel b' wordt vervangen door: artikel 6, tweede lid.

2. 'artikel 7, eerste lid,' wordt vervangen door: artikel 7b, eerste lid,.

D

Na artikel 2.10 wordt in hoofdstuk 2, afdeling 6, een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.10a

De inburgeringsplichtige verwerft in het participatieverklaringstraject kennis van de Nederlandse kernwaarden.

E

In artikel 2.11 wordt 'De termijn, genoemd in artikel 7, eerste lid, van de wet wordt' vervangen door: De termijnen genoemd in de artikelen 7a, eerste lid, en 7b, eerste lid, van de wet worden.

F

In artikel 2.12, eerste en tweede lid, wordt 'geldende termijn, bedoeld in artikel 7, eerste lid' vervangen door: geldende termijnen, bedoeld in de artikelen 7a, eerste lid, en 7b, eerste lid.

G

Artikel 3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Onze Minister stelt het inburgeringsexamen vast.

2. Onder vernummering van het tweede tot het derde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Het inburgeringsexamen wordt voor wat betreft het onderdeel, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de wet, afgenomen door het college en voor wat betreft de onderdelen, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdelen b en c, van de wet, afgenomen door Onze Minister.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt na 'toepassing van het eerste' ingevoegd: en het tweede.

H

Artikel 3.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na 'het inburgeringsexamen' ingevoegd: als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdelen b en c, van de wet.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot het vierde lid worden twee leden ingevoegd, luidende:

2. Degene die wenst te worden toegelaten tot het participatieverklaringstraject, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de wet, meldt zich daartoe schriftelijk bij het college aan voor deelname aan het participatieverklaringstraject op een van de door het college vastgestelde data.

3. Bij regeling van Onze Minister worden regels gesteld omtrent de toepassing van het tweede lid.

3. In het derde lid (nieuw) wordt na 'Onze Minister' ingevoegd: dan wel het college.

I

Artikel 3.3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. 'de af te leggen onderdelen' wordt vervangen door: diverse af te leggen onderdelen.
2. Na 'inburgeringsexamen' wordt de volgende zinsnede ingevoegd: , bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdelen b en c, van de wet,.

J

In artikel 3.5, eerste lid, wordt na 'Onze Minister' ingevoegd: dan wel het college.

K

Artikel 3.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'artikel 7, eerste lid' vervangen door: artikel 7, tweede lid, onderdeel b.
2. In het tweede lid wordt 'artikel 7, eerste lid' vervangen door: artikel 7, tweede lid, onderdeel c.
3. Onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
 3. Het inburgeringsexamen bestaat voor wat betreft het participatieverklaringstraject, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de wet, uit de volgende onderdelen:
 - a. een inleiding op de Nederlandse kernwaarden;
 - b. de ondertekening van de participatieverklaring.
4. In het vierde lid (nieuw) wordt 'eerste en tweede lid' vervangen door: eerste tot en met derde lid.

L

In artikel 3.9a wordt onder vernummering van het vierde lid tot het vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

4. Het participatieverklaringstraject wordt voor wat betreft het onderdeel inleiding op de Nederlandse kernwaarden afgelegd door het deelnemen aan een door of namens het college aangeboden inleiding op de Nederlandse kernwaarden en voor wat betreft het onderdeel ondertekenen van de participatieverklaring door het aanwezig zijn bij de ondertekeningsbijeenkomst en het aldaar ondertekenen van de participatieverklaring.

M

In artikel 3.9b wordt onder vernummering van het vierde lid tot het vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

4. Bij het participatieverklaringstraject worden door het college de aanwezigheid van de inburgeringsplichtige bij de inleiding op de Nederlandse kernwaarden, aanwezigheid bij

de ondertekeningsbijeenkomst en de ondertekening van de participatieverklaring geregistreerd.

N

Artikel 4.1a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt na 'ten behoeve van' ingevoegd: de kosten voor.
2. In het eerste lid, onderdeel a, wordt na 'opleidt tot' ingevoegd 'de in artikel 7, tweede lid, onderdelen b en c, van de wet bedoelde onderdelen van' en wordt 'of het' vervangen door 'en het'.
3. In het eerste lid, onderdeel b, wordt 'een examen als bedoeld onder a' vervangen door: het staatsexamen als bedoeld onder a of het inburgeringsexamen.
4. In het vierde lid wordt 'een bij regeling van Onze Minister aan te wijzen keurmerk of van het in artikel 9, eerste lid, van de wet bedoelde certificaat' vervangen door: een certificaat als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de wet of een keurmerk als bedoeld in artikel 12a, eerste lid, van de wet.
5. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
7. Bij regeling van Onze Minister kan een instantie worden aangewezen die het in het vierde lid bedoelde certificaat of keurmerk afgeeft.

O

In artikel 4.2, eerste lid, wordt 'de termijn, bedoeld in artikel 7, eerste lid' vervangen door 'de termijn, bedoeld in de artikelen 7a, eerste lid, en 7b, eerste lid', wordt 'de verlengde termijn, bedoeld in artikel 7, derde en vierde lid, aanhef en onderdeel a' vervangen door 'de verlengde termijn bedoeld in de artikelen 7a, derde lid, en 7b, derde lid' en wordt 'bedoeld in artikel 32' vervangen door 'bedoeld in de artikelen 29 en 32'.

P

In artikel 4.6, tweede en derde lid, wordt na 'artikel 17, eerste' ingevoegd: of tweede.

Q

Artikel 4.13, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt 'artikel 7, eerste lid' vervangen door 'de artikelen 7a, eerste lid, en 7b, eerste lid' en wordt 'de verlengde termijn, bedoeld in artikel 7, derde en vierde lid, aanhef en onderdeel a' vervangen door 'de verlengde termijnen bedoeld in de artikelen 7a, derde lid, en 7b, derde lid'.
2. In onderdeel c wordt 'eerste en tweede lid' vervangen door: eerste tot en met het derde lid.

R

In artikel 4.15 wordt na 'artikel 17, eerste' ingevoegd: of tweede.

S

Hoofdstuk 5 komt te luiden:

Hoofdstuk 5. Maatschappelijke begeleiding

Artikel 5.1

1. De maatschappelijke begeleiding, die de personen, bedoeld in artikel 18, eerste lid, van de wet, naast het participatieverklaringstraject ontvangen, bevat in ieder geval de volgende componenten:

- a. praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen;
- b. hulp bij het starten van de inburgering; en
- c. stimuleren van participatie en integratie.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de invulling van de in het eerste lid genoemde onderwerpen.

T

Artikel 6.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder c en d, wordt 'artikel 4.1a, vijfde lid' vervangen door: artikel 4.1a, vierde lid.

2. In het eerste lid wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel h door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

- i. het college.

3. In het tweede lid wordt na 'Onze Minister,' ingevoegd: het college,.

U

Het onderdeel getiteld 'Onderdelen a en e (inburgeringsplichtigen, gewezen inburgeringsplichtigen en personen ten aanzien van wie op redelijke gronden kan worden vermoed dat zij inburgeringsplichtig zijn)' van de bijlage bij artikel 6.1, tweede lid, komt te luiden:

Onderdelen a en e (inburgeringsplichtigen, gewezen inburgeringsplichtigen en personen ten aanzien van wie op redelijke gronden kan worden vermoed dat zij inburgeringsplichtig zijn)

Ten aanzien van de in artikel 6.1, eerste lid, onderdelen a en e, bedoelde personen worden de volgende gegevens opgenomen:

- a. burgerservicenummer;
- b. A-nummer;
- c. naamgegevens;
- d. adresgegevens;
- e. woonplaats;
- f. geboortedatum;
- g. geboorteplaats;
- h. datum overlijden;
- i. geslacht;
- j. nationaliteit;
- k. geboorteland / land van herkomst;
- l. inkomensgegevens peiljaar;
- m. draagkrachtgegevens;

- n. gegevens inzake de aard van het verblijfdoel;
- o. gegevens inzake het al dan niet rechtmatig verblijf in Nederland;
- p. V-nummer.

Voorts worden gegevens opgenomen die betrekking hebben op de administratieve verwerking door Onze Minister van:

- a. de vaststelling dat de betrokkene wel of niet inburgeringsplichtig is;
- b. het resultaat van het basisexamen inburgering, bedoeld in artikel 16, eerste lid, onder h, van de Vreemdelingenwet 2000;
- c. de vaststelling dat de betrokkene geestelijke bedienaar is;
- d. een vrijstelling op grond van bij Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bekende diploma's, certificaten of andere documenten;
- e. de aanwezigheid van een andere vrijstelling van de inburgeringsplicht;
- f. de aanwezigheid van een ontheffing van de inburgeringsplicht;
- g. een verlenging van de termijn, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, of artikel 7b, eerste lid, krachtens respectievelijk artikel 7a, derde lid of artikel 7b, derde lid, van de wet;
- h. een krachtens hoofdstuk 6 van de wet opgelegde bestuurlijke boete;
- i. de termijnen, bedoeld in de artikelen 29, 30, tweede lid, 32 en 33, tweede lid, waarbinnen de inburgeringsplichtige na het bekendmaken van een boetebeschikking alsnog het betreffende onderdeel of de betreffende onderdelen van het inburgeringsexamen moet behalen;
- j. een lening;
- k. gegevens inzake de inburgeringscursus, zoals de cursusinstelling en de inschrijfgegevens;
- l. het rekeningnummer voor automatische incasso in geval van een lening;
- m. financiële vertegenwoordiging;
- n. wettelijke vertegenwoordiging;
- o. het inburgeringsexamen en de daarop betrekking hebbende geheimhoudingsverklaring;
- p. het staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II, bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
- q. de deelname aan het voorbereidingsprogramma in de opvang van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- r. overige contactgegevens, waaronder in ieder geval emailadressen en telefoonnummers;
- s. factuurgegevens ten behoeve van Onze Minister betreffende de kosten voor een internationale diplomawaardering of indicatie van het onderwijsniveau in het kader van de in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel b, bedoelde oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt;
- t. de vaststelling dat betrokkene wel of niet het participatieverklaringstraject dient af te ronden;
- u. de startdatum termijn van het participatieverklaringstraject;
- v. de einddatum termijn van het participatieverklaringstraject;
- w. de startdatum van deelname aan het participatieverklaringstraject;
- x. de datum van ondertekening van de participatieverklaring;
- y. de reden van het niet (tijdig) deelnemen van de inburgeringsplichtige aan het participatieverklaringstraject;
- z. de reden van het niet hebben ondertekend van de participatieverklaring door de inburgeringsplichtige;
- aa. de door gemeenten ontvangen factuurgegevens van inburgeringsplichtigen, niet zijnde vreemdelingen met een rechtmatig verblijf als bedoeld in artikel 8, onderdeel c, van de Vreemdelingenwet 2000, die een lening hebben en aanwenden voor het participatieverklaringstraject;

- ab. de vaststelling dat iemand wel of geen recht heeft op maatschappelijke begeleiding;
- ac. de gemeente van eerste vestiging waar betrokkene op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet is gehuisvest.

Artikel II Besluit taaltoets Participatiewet

In artikel 3, eerste lid, van het Besluit taaltoets Participatiewet wordt 'artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de Wet inburgering' vervangen door: artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inburgering.

Artikel III Vreemdelingenbesluit 2000

Het Vreemdelingenbesluit 2000 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3.80a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en derde lid wordt "artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de Wet inburgering" vervangen door: artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inburgering.
2. In het tweede lid, onderdeel e, wordt "artikel 6, eerste lid, onder a of b, van de Wet inburgering" vervangen door: artikel 6, eerste of tweede lid, van de Wet inburgering.
3. In het tweede lid wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - g. niet inburgeringsplichtig is op grond van de artikelen 3 en 5 van de Wet inburgering en het participatieverklaringstraject, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de Wet inburgering niet heeft afgerond maar wel de overige examenonderdelen, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdelen b en c, van die wet, heeft behaald.

B

Artikel 3.96a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en derde lid wordt "artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de Wet inburgering" vervangen door: artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inburgering.
2. In het tweede lid, onderdeel e, wordt "artikel 6, eerste lid, onder a of b, van de Wet inburgering" vervangen door: artikel 6, eerste of tweede lid, van de Wet inburgering.
3. In het tweede lid wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel g door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - h. niet inburgeringsplichtig is op grond van de artikelen 3 en 5 van de Wet inburgering en het participatieverklaringstraject, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de Wet inburgering niet heeft afgerond maar wel de overige examenonderdelen, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdelen b en c, van die wet, heeft behaald.

C

Artikel 3.107a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en derde lid, wordt "artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de Wet inburgering" vervangen door: artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inburgering.
2. In het tweede lid, onderdeel e, wordt "artikel 6, eerste lid, onder a of b, van de Wet inburgering" vervangen door: artikel 6, eerste of tweede lid, van de Wet inburgering.

Artikel IV Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Het onderhavige besluit strekt tot wijziging van het Besluit inburgering en enkele andere besluiten in verband met de inwerkingtreding van de wet van PM 2017 tot wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met het toevoegen van het onderdeel participatieverklaring aan het inburgeringsexamen en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding (Stb. 2017, PM). Die wet bevat de volgende wijzigingen:

- Het participatieverklaringstraject wordt een nieuw onderdeel van het inburgeringsexamen voor alle inburgeringsplichtigen;
- Het participatieverklaringstraject wordt aangeboden door de gemeente waar de inburgeringsplichtige zich regulier vestigt;
- Inburgeringsplichtigen moeten het participatieverklaringstraject binnen een jaar na vestiging in die gemeente hebben afgerond; en
- Asielmigranten en hun gezinsleden ontvangen maatschappelijke begeleiding in de gemeente waar zij zich regulier vestigen.

Voor een verdere toelichting op de inhoud en achtergronden van deze wijzigingen wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel¹.

De wetswijziging noopt tot wijziging van het Besluit inburgering voor wat betreft het opnemen van het doel en de inhoud van het participatieverklaringstraject als nieuw examenonderdeel, de invulling van de rol van de gemeente bij de aanbidding van het participatieverklaringstraject, de informatie-uitwisseling tussen met name DUO en de gemeenten, de mogelijkheid de sociale lening aan te wenden voor het participatieverklaringstraject en een invulling van de maatschappelijke begeleiding op hoofdlijnen.

2. Inhoud en doel van het participatieverklaringstraject

Het onderhavige besluit regelt dat het participatieverklaringstraject bestaat uit een inleiding in de kernwaarden van de Nederlandse samenleving en de ondertekening van de participatieverklaring.

Door middel van het participatieverklaringstraject maken inburgeringsplichtigen nader kennis met de belangrijkste waarden, sociale regels en grondrechten in Nederland. Ze worden geïnformeerd over thema's als de democratie en de rechtsstaat, maken kennis met waarden zoals het recht op zelfbeschikking, de vrijheid van meningsuiting, gelijkwaardige behandeling, het verbod op discriminatie en sociale rechten zoals recht op medische zorg en onderwijs. Daarnaast worden inburgeringsplichtigen gewezen op hun rechten en plichten, wat de samenleving van hen verwacht en hoe in Nederland met elkaar wordt omgegaan.

In de tekst van de participatieverklaring staan de volgende begrippen centraal: vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Met de ondertekening van de participatieverklaring verklaart de inburgeringsplichtige dat hij/zij kennis heeft genomen van de kernwaarden en dat hij/zij deze respecteert. Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van de memorie van toelichting bij het genoemde wetsvoorstel.

¹ Kamerstukken II, 2016/17, 34 584 nr. 3

Gemeenten zijn grotendeels vrij in welke vorm zij de inleiding in de Nederlandse kernwaarden aanbieden. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een workshop, een gesprek, dialoog enz. Het participatieverklaringstraject beslaat minimaal een dagdeel maar kan ook meerdere dagdelen beslaan. Herhaling en het geven van betekenis aan de waarden door bijvoorbeeld een praktische vertaling, versterkt de overdracht en de kans op verdere bewustwording. In het participatieverklaringstraject moeten in ieder geval de in de tekst van de participatieverklaring genoemde begrippen aan de orde komen.

De verplichte tekst van de participatieverklaring zal als bijlage bij de Regeling inburgering worden gevoegd.

3. Inhoud van de maatschappelijke begeleiding

Het wettelijk vastleggen van de maatschappelijke begeleiding borgt de begeleiding van asielmigranten en hun gezinsleden in de gemeente waar ze zich (regulier) vestigen. De reden dat voor specifiek deze inburgeringsplichtigen een uitgebreider kennismakingstraject wordt aangeboden, is dat asielgerechtigden en hun gezinsleden doorgaans nog geen binding met Nederland en de Nederlandse kernwaarden hebben en zich niet of nauwelijks hebben kunnen voorbereiden op hun komst naar Nederland. Door middel van maatschappelijke begeleiding krijgen ze begeleiding in praktische zaken en begeleiding gericht op integratie en snelle actieve participatie in de Nederlandse samenleving. Uit onderzoek blijkt dat uit oogpunt van zelfredzaamheid voorlichting en begeleiding in de eerste periode van grote waarde zijn voor vluchtelingen².

In het eerder genoemde wetsvoorstel wordt bepaald dat in het Besluit inburgering regels worden gesteld over de inhoud en vormgeving van de maatschappelijke begeleiding. Daarmee wordt beoogd de componenten die in ieder geval onderdeel uitmaken van de maatschappelijke begeleiding te omschrijven. Op deze manier wordt getracht te waarborgen dat in alle gemeenten bij de maatschappelijke begeleiding de aspecten naar voren komen, die van belang worden geacht voor de ondersteuning van de integratie van asielmigranten en hun gezinsleden. Aan gemeenten wordt de ruimte gelaten om de maatschappelijke begeleiding, binnen de gegeven kaders, verder uit te werken. Op deze wijze heeft de gemeente de mogelijkheid om de maatschappelijke begeleiding aan te laten sluiten bij de lokale behoeften, alsmede de behoeften van de specifieke inburgeringsplichtige.

De maatschappelijke begeleiding bestaat in ieder geval uit de volgende componenten:

- a. Praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen. Hieronder valt te denken aan het regelen van voorzieningen zoals wonen, zorg, werk, inkomen, verzekeringen en onderwijs. Tevens valt hieronder het kennismaken met de woonomgeving (bibliotheekgemeentehuis) en de lokale samenleving.
- b. Hulp bij het starten van de inburgering. Hierbij kan worden gedacht aan het informeren dan wel adviseren over het inburgeringstraject en praktische hulp bij het inschrijven voor een inburgeringscursus waar nodig.
- c. Stimuleren van participatie en integratie. Te denken valt aan begeleiding en coaching ten behoeve van een actieve en positieve inzet van de asielmigrant in de Nederlandse samenleving en kennismaking met lokale (maatschappelijke) organisaties.

² Zorg, ondersteuning en preventie voor nieuwkomende vluchtelingen: Wat is er nodig, rapport van Pharos, Expertisecentrum gezondheidsverschillen, maart 2016

Het ligt in de rede dat, gezien de inhoudelijke overeenkomsten, gemeenten het participatieverklaringstraject voor asielmigranten en hun gezinsleden niet los zien van de maatschappelijke begeleiding. Ook tijdens de pilot was dit aan elkaar verbonden en het is wenselijk dat dit in de uitvoering van het wettelijke traject ook zo blijft. De maatschappelijke begeleiding kan ondersteunen en aanvullen op hetgeen in het participatieverklaringstraject wordt meegegeven. Daarnaast heeft de kennismaking met de Nederlandse normen en waarden overlap met hetgeen in de maatschappelijke begeleiding wordt meegegeven. Beide taken worden straks uitgevoerd door gemeenten en kunnen in een integrale aanpak, aangepast aan de lokale behoefte van de gemeente, nader vorm worden gegeven.

4. Informatie uitwisseling

Voor de uitvoering van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding krijgen gemeenten toegang tot gegevens in het Informatiesysteem inburgering (ISI). Gemeenten hebben slechts een beperkte hoeveelheid gegevens nodig om de nieuw aan hen opgelegde taken te kunnen uitvoeren, derhalve zullen zij een beperkte autorisatie tot het ISI ontvangen zodat niet meer gegevens dan noodzakelijk zullen worden ontsloten.

Het gaat allereerst om de gegevens ten aanzien van de vaststelling van de identiteit van de persoon, te weten het burgerservicenummer, naam, geboortedatum en geslacht. Bovendien ontvangen zij de uitvoeringsgegevens betreffende de vaststelling of de persoon wel of niet inburgeringsplichtig is, wel of niet het participatieverklaringstraject moet afronden en de vaststelling van het recht op het verkrijgen van maatschappelijke begeleiding. Voorts krijgen gemeenten toegang tot gegevens over de start- en einddatum van de termijn (inclusief eventuele verlenging) waarbinnen het participatieverklaringstraject door betrokkene moet worden afgerond en de beslissing (van Onze Minister) of er sprake is van een wel of niet verwijtbare overschrijding van deze termijn. Voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding en ten behoeve van de efficiënte overdracht bij tussentijdse verhuizing van betrokkenen krijgen gemeenten toegang tot het gegeven welke gemeente de gemeente van eerste vestiging op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet is.

Gemeenten verstrekken gegevens aan Onze Minister die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken die bij of krachtens de wet aan Onze Minister zijn opgedragen³. Het betreft gegevens die betrekking hebben op de deelname en afronding van het participatieverklaringstraject te weten, de startdatum van deelname aan het participatieverklaringstraject en de datum van ondertekening van de participatieverklaring. Voorts verstrekken gemeenten aan Onze Minister de gegevens die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van een verwijtbare termijnoverschrijding. Het betreft de reden van het niet tijdig deelnemen aan het participatieverklaringstraject of de reden voor het niet ondertekenen van de participatieverklaring door betrokkene. Indien betrokkenen gebruikmaken van de lening, verstrekt de gemeente aan Onze Minister haar factuurgegevens, zodat de afhandeling van de bekostiging door Onze Minister kan plaatsvinden. Bovengenoemde gegevens zijn in de bijlage behorend bij artikel 6.1, tweede lid, onderdelen a en e, opgenomen.

5. Financiële gevolgen

³ Ten overvloede zij opgemerkt dat bij de uitvoering van dit wetsvoorstel met 'verstrekking van gegevens aan Onze Minister' in de praktijk verstrekking aan DUO, als gemandateerde door Onze Minister, wordt bedoeld.

In paragraaf 8 van de memorie van toelichting bij de wet is het wetsvoorstel worden zijn de financiële gevolgen voor de decentrale overheid en de rijksoverheid beschreven. De onderhavige uitwerking van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding in het onderhavige besluit leveren geen additionele kosten op.

6. Regeldruk

In paragraaf 7 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt beschreven dat het wetsvoorstel kosten kent die samenhangen met regeldruk voor burgers. Die kosten worden gevormd door de administratieve lasten (het voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid) en de inhoudelijke nalevingskosten (de kosten voor het kunnen voldoen aan de inhoudelijke verplichtingen zoals vastgelegd in wet- en regelgeving). De onderhavige uitwerking van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding in het onderhavige besluit levert geen additionele regeldruk op voor burgers.

7. Consultatie

Dit besluit is zowel schriftelijk als via internet in consultatie gebracht. Advies is gevraagd aan het Adviescollege toetsing administratieve lasten, de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken, DUO, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Vluchtelingenwerk Nederland, de Stichting Blik op Werk, en de Autoriteit Persoonsgegevens.

8. Overgangsrecht

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat reeds overgangsrecht is opgenomen in artikel VI van de wetwijziging. Daarin is geregeld dat voor inburgeringsplichtigen, wier inburgeringsplicht uiterlijk de dag voor de datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel is gestart en die nog niet hebben voldaan aan hun inburgeringsplicht, het participatieverklaringstraject geen verplicht onderdeel is van het inburgeringsexamen. Voor iedereen die inburgeringsplichtig is vanaf de dag van inwerkingtreding van het wetsvoorstel, is het participatieverklaringstraject wel een verplicht onderdeel van het inburgeringsexamen. Dit heeft ook tot gevolg dat de in dit besluit opgenomen uitwerking van o.a. het participatieverklaringstraject pas effect heeft voor inburgeringsplichtigen die op grond van de wetwijziging ook de participatieverklaring moeten volgen. Hierdoor is het niet nodig dat in dit besluit overgangsrecht wordt opgenomen. Ook voor de wijzigingen in het Vreemdelingenbesluit 2000 vloeit uit het overgangsrecht in de wetwijziging voort dat de hoofdregel dat voor een sterker verblijfsrecht het inburgeringsexamen (inclusief participatieverklaringstraject) moet zijn behaald, alleen geldt voor degenen die na inwerkingtreding van de wetwijziging inburgeringsplichtig worden. Voor *inburgeringsplichtigen* in de zin van Wet inburgering die inburgeringsplichtig zijn geworden reeds vóór inwerkingtreding van de wetwijziging, ongeacht of het examen behaald wordt vóór of na inwerkingtreding van de wetwijziging, is het oude inburgeringsexamen voldoende om een sterker verblijfsrecht te kunnen verkrijgen. Voor *niet-inburgeringsplichtigen* die een sterker verblijfsrecht aanvragen, verandert er door de wijzigingen van het Vb niets, omdat zij het participatieverklaringstraject niet hoeven te volgen.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I (wijziging Besluit inburgering)

Onderdeel A (artikel 2.4 Besluit inburgering)

In dit onderdeel wordt geregeld dat, mochten er nog inburgeringsplichtigen zijn die vallen onder het regime van de per 1 juli 2007 vervallen Wet inburgering nieuwkomers, deze doelgroep het participatieverklaringstraject niet hoeft af te ronden.

Onderdelen B, C, E, F, O, P, Q en R (artikelen 2.8, 2.8b, 2.11, 2.12, 4.2, 4.6, 4.13 en 4.15 Besluit inburgering)

Deze wijzigingen betreffen louter wetstechnische wijzigingen die voortvloeien uit enkele wijzigingen in de Wet tot wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met het toevoegen van het onderdeel participatieverklaring aan het inburgeringsexamen en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding. Materieel verandert er in deze bepalingen niets. Ook de wijziging in onderdeel C van artikel 2.8b, eerste lid, brengt geen materiële wijziging teweeg omdat deze bepaling ziet op de ontheffing voor aantoonbare geleverde inspanningen. De bevoegdheid om ontheffing te verlenen is conform het gewijzigde artikel 6, tweede lid, van de Wet inburgering niet van toepassing op het participatieverklaringstraject.

Onderdeel D (artikel 2.10a Besluit inburgering)

Het doel van het participatieverklaringstraject is dat inburgeringsplichtigen kennis verwerven van de Nederlandse kernwaarden. Voor een uitgebreidere beschrijving van het doel van het participatieverklaringstraject wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onderdelen G, H, I, J en K (artikelen 3.1, 3.2, 3.3, 3.5 en 3.9 Besluit inburgering)

In onderdeel G wordt een onderscheid gemaakt tussen het vaststellen van het examen en het afnemen (van onderdelen) daarvan. Voorheen was Onze Minister degene die het gehele inburgeringsexamen voor zijn rekening nam. Met de toevoeging van het participatieverklaringstraject aan het inburgeringsexamen is er ook een taak voor het college bijgekomen. Het vaststellen van het gehele examen geschiedt nog steeds door Onze Minister, maar het onderdeel participatieverklaringstraject wordt door het college afgenomen in de gemeente waar de inburgeringsplichtige is gehuisvest. Dit onderscheid wordt met de wijziging van artikel 3.1 tot uitdrukking gebracht. Tevens werkt dit onderscheid ook door in de artikelen 3.2, 3.3, 3.5 en 3.9. Bovendien wordt in artikel 3.2 ook voor het participatieverklaringstraject als taak voor het college de procedure voor deelname aan dit examenonderdeel uitgewerkt. Het college stelt de datum of data vast waarop het participatieverklaringstraject wordt aangeboden waarna de inburgeringsplichtige zich schriftelijk aanmeldt. Het ligt in de rede dat als een participatieverklaringstraject in een gemeente bestaat uit meerdere contactmomenten per individueel traject, de inburgeringsplichtige zich aanmeldt voor een reeks data die behoort bij dit ene traject.

In artikel 3.9 wordt tot slot uitgewerkt waar het participatieverklaringstraject uit bestaat. Bij iedere gemeente zal dit examenonderdeel bestaan uit een inleiding in de Nederlandse kernwaarden, waarbij de inburgeringsplichtigen kennis verwerven van deze kernwaarden. Na kennisname van deze kernwaarden wordt dit examenonderdeel afgerond met de ondertekening van de participatieverklaring, waarin zij tot uitdrukking brengen dat ze de Nederlandse kernwaarden kennen en respecteren. Aan de gemeenten wordt beleidsvrijheid gegeven om zowel de inleiding als de ondertekening zelf in te vullen.

Onderdelen L en M (artikelen 3.9a en 3.9b Besluit inburgering)

In de artikelen 3.9a en 3.b wordt voor het afleggen en beoordelen van het participatieverklaringstraject aangesloten bij de bestaande structuur van het Besluit inburgering. In artikel 3.9a wordt geregeld hoe het participatieverklaringstraject wordt afgerond, namelijk door het deelnemen aan de inleiding op de Nederlandse kernwaarden en het uiteindelijk ondertekenen van de participatieverklaring. Doordat gemeenten de beleidsvrijheid hebben om dit examenonderdeel, binnen de gegeven kaders, nader in te vullen is het deelnemen aan de inleiding op de kernwaarden afhankelijk van de invulling van de gemeente. Zo kan deelnemen aanhouden dat de inburgeringsplichtige actief betrokken is in een 'educatieve setting' waarin de kernwaarden worden overgedragen. In artikel 3.9b wordt, in aansluiting op het bepaalde in artikel 3.9a, in ieder geval van het college verwacht dat zij de aanwezigheid van de inburgeringsplichtige bij de inleiding op de kernwaarden en de ondertekening van de participatieverklaring registreren. Daarnaast dient de ondertekende participatieverklaring te worden geregistreerd ten behoeve van het vastleggen dat de inburgeringsplichtige dit examenonderdeel heeft afgerond. De registratie vindt plaats in het ISI.

Onderdeel N (artikel 4.1a Besluit inburgering)

In dit onderdeel wordt een aantal wijzigingen en redactionele verbeteringen in artikel 4.1a aangebracht.

Allereerst wordt in het eerste lid, aanhef, verduidelijkt dat slechts een lening kan worden verstrekt voor de kosten die worden gemaakt. Voorheen was de aanhef daarin minder duidelijk doordat slechts werd gesproken van een lening 'ten behoeve van' en werd het kostenaspect volgens de tekst van het besluit buiten beschouwing gelaten.

Ten tweede wordt in het eerste lid, onderdeel a, de eerder gemaakte keuze in de wet uitgewerkt, dat alleen voor de examenonderdelen Taal en KNS een lening voor een te volgen cursus kan worden aangewend. Voor het participatieverklaringstraject zal een cursus niet nodig zijn. Daarnaast is verduidelijkt in de wijzigingen in het eerste lid, onderdelen a en b, dat de lening kan worden aangewend voor én een inburgeringscursus én een NT 2 cursus én voor beide examens. Op deze manier wordt een differentiatie in examenniveaus gestimuleerd, doordat inburgeringsplichtigen geen financiële belemmering ervaren om bijvoorbeeld een hoger taalniveau na te streven.

Tot slot is op grond van de in artikel 12a van de Wet inburgering opgenomen heldere grondslag voor het verlenen van een keurmerk aan cursusinstituten artikel 4.1a, vierde lid, hierop wetstechnisch aangepast. De huidige formulering zorgde voor verwarring. Tevens is in een nieuw lid de grondslag verhelderd voor het bij ministeriële regeling aanwijzen van een instantie die de certificaten of keurmerken afgeeft.

Onderdeel S (artikel 5.1 Besluit inburgering)

In dit onderdeel wordt de maatschappelijke begeleiding nader uitgewerkt. Voor een inhoudelijke beschrijving van de componenten wordt verwezen naar paragraaf 3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Het ligt in de rede dat, gezien de inhoudelijke overeenkomsten, gemeenten het participatieverklaringstraject voor asielmigranten en hun gezinsleden niet los zien van de maatschappelijke begeleiding. Ook tijdens de pilot was dit aan elkaar verbonden en het is wenselijk dat dit in de uitvoering van het wettelijke traject ook zo blijft. De maatschappelijke begeleiding kan ondersteunen en aanvullen op hetgeen in het participatieverklaringstraject wordt meegegeven. Daarnaast heeft de kennismaking met de Nederlandse normen en waarden overlap met hetgeen in de maatschappelijke begeleiding wordt meegegeven. Beide taken worden straks uitgevoerd door gemeenten en kunnen in een integrale aanpak, aangepast op de lokale behoefte van de gemeente nader vorm worden gegeven.

Onderdelen T en U (artikel 6.2 en bijlage Besluit inburgering)

De wijziging in onderdeel T is wetstechnisch van aard. In onderdeel U wordt een gedeelte van de Bijlage bij het Besluit inburgering opnieuw vastgesteld. Voor een nadere toelichting op de gegevens die gemeenten door middel van het ISI ontvangen, wordt verwezen naar paragraaf 4 van de nota van toelichting bij dit besluit.

Artikel II (wijziging Besluit taaltoets Participatiewet)

Deze wijziging betreft louter een wetstechnische wijziging die voortvloeit uit de wijziging van artikel 7 van de Wet inburgering in artikel I, onderdeel E, van de Wet tot wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met het toevoegen van het onderdeel participatieverklaring aan het inburgeringsexamen en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding.

Artikel III (wijziging Vreemdelingenbesluit 2000)

Onderdelen A, B en C (artikelen 3.80a, 3.96a en 3.107a Vb)

De wetswijziging in verband met het participatieverklaringstraject regelt in de Vreemdelingenwet 2000 (Vw) dat voor een sterker verblijfsrecht het inburgeringsexamen moet zijn behaald als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Wet inburgering, dus inclusief participatieverklaringstraject. Daarbij zij opgemerkt dat de inburgeringsplichtige die ontheven is op grond van het eerste lid van artikel 6 van de wet (de ontheffing vanwege een psychische of lichamelijke belemmering) ontheven is van alle onderdelen van het inburgeringsexamen, inclusief het participatieverklaringstraject. De inburgeringsplichtige die ontheven wordt op grond van het tweede lid van artikel 6 (de ontheffing vanwege aantoonbaar geleverde inspanningen) is niet ontheven van het participatieverklaringstraject.

Een uitzondering op de regel dat het participatieverklaringstraject moet worden afgelegd is met het onderhavige besluit voor niet-inburgeringsplichtigen opgenomen in het Vb. Vreemdelingen die niet inburgeringsplichtig zijn op grond van de Wet inburgering (zoals kennis- en arbeidsmigranten) zijn namelijk al ongeveer vijf jaar in Nederland wanneer zij een sterkere verblijfsvergunning aanvragen. Zij kennen de Nederlandse samenleving dan al geruime tijd. Daarom is het participatieverklaringstraject voor vreemdelingen die niet inburgeringsplichtig zijn op grond van de Wet inburgering, geen verplicht onderdeel van het inburgeringsexamen wanneer zij een sterkere verblijfsvergunning aanvragen. Wel dienen zij (nog steeds) van het inburgeringsexamen de onderdelen vaardigheden in de Nederlandse taal en Kennis van de Nederlandse Samenleving te behalen.

De wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 ziet derhalve op de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd onder de beperking "niet-tijdelijke humanitaire gronden" (art. 3.80a Vb), de verblijfsvergunning regulier voor onbepaalde tijd (art. 3.96a Vb) en de EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen (via de schakelbepaling van art. 3.126 Vb). Het artikel over de verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd (art. 3.107a Vb) is niet (inhoudelijk) gewijzigd omdat houders van deze verblijfsvergunning inburgeringsplichtig zijn op grond van de Wet inburgering.

In de artikelen 3.80a, 3.96a en 3.107a Vb zijn tevens enkele verwijzingen naar de Wet inburgering geactualiseerd.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher